

Diarienummer: 12KS/0574

Datum: 2013-04-23

Lars Fladvad, utvecklingschef

Yttrande om vattenförvaltning

Förslag till beslut

Yttrandet godkänns.

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Arbetsprogram med tidplan och översikt av väsentliga frågor inför arbetet med förvaltningsplan 2015-2021 syftar till att sätta fokus på vilka frågor som ska prioriteras de närmsta åren för att miljökvalitetsnormen för vatten ska uppnås till 2021.

Behovsbedömning, omfattning och detaljeringsgrad av miljökonsekvensbeskrivningen visar att en beskrivning ska tas fram för att åtgärder enligt förvaltningsplanen har betydande miljöpåverkan.

Bakgrund

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt inleder med remissen av arbetsprogrammet arbetet med förvaltningsplan och åtgärdsprogram för 2015-2021. Rapporten speglar de arbetsmoment som en förvaltningscykel på sex år innehåller och hur arbetet med nästa är upplagt.

Parallellt med arbetet med uppföljning av vattendirektivet föreslår staten att kommunerna ökar takten i tillsynen av enskilda avlopp till att omfatta fem procent av det totala antalet per år. Värmdös tillsyn ligger på denna nivå, men ändå återstår ännu att inventera merparten av de enskilda avloppen. Dessutom måste uppföljningen av tidigare tillsyn och inventeringar intensifieras för att resultatet i praktiken ska slå igenom i naturmiljön. Arbetet med rening av Björnöfjärden visar att delvis nya lösningar måste till där allt latrin förs från kustområdet på något sätt för att kunna garantera långsiktiga effekter.

Värmdö kommun har i tidigare yttrande och i översiktsplan 2012-2030 påpekat vikten av regional samverkan för att komma till rätta med övergödningen i kommunens kustvatten.

Konsekvenser för miljön

Gemensamma och samordnade insatser för att uppnå god vattenstatus i Värmdös kustvatten är viktigt för en levande skärgård. En successivt bättre vattenkvalitet minskar risken för algbloomning och med den negativa effekter som dybildning, döda bottenar och dålig badvattenkvalitet.

Kvaliteten på Värmdö kommuns kustvatten är ett resultat av den övergödning som hela Mälarenregionen står för. Det är rimligt att åtgärder vidtas i hela regionen för att säkerställa en god status till år 2021. Värmdö kommun kommer under 2013 att inleda översynen av kommunens VA-policy och inkludera ett utbyggnadsprogram för kommunalt vatten och avlopp i översynen.

Konsekvenser för medborgarna

Ett bra kustvatten är positivt för kommunens invånare. Många väljer Värmdö som hemort för närheten till skärgården. Många har också enskilda avlopp med bristande funktion, som läcker närsalter. Kraftfulla insatser för att minska läckage av närsalter är en av de viktigaste åtgärderna för att uppnå god status på kustvattnen. Flertalet fastighetsägare i kommunen som inte har kommunalt VA måste räkna med att förbättra sina avloppslösningar.

Ekonomiska konsekvenser

Både för medborgare och kommunen kommer insatser för att klara miljökvalitetsnormerna för vatten att innebära stora kostnader. För enskilda fastighetsägare kan det handla om investeringar på cirka 100 000 kronor. Värmdö kommun har ett mycket omfattande utbyggnadsprogram för VA som innebär att flertalet fastigheter inom fastlandsområdet kommer att ha robusta kommunala lösningar om upp till tjugo år.

Kommunens planer för tillsyn av enskilda avlopp och byggande av kommunala nät sker inte i en takt som gör att alla åtgärder är vidtagna till 2021. Kräver staten insatser utöver vad som planeras för att leva upp till vattendirektivet till år 2021 kommer extra resurser att krävas. Det kan vara problematiskt att hantera dessa inom VA-kollektivet. Redan i samband med att staten förhandlade om vattendirektivet lyftes frågan om finansieringsprincipen fram från kommunalt håll, utan att staten vidtog åtgärder.

Bedömning

Värmdö kommun måste räkna med att satsa ytterligare på tillsyn av enskilda avlopp för att leva upp till de förväntningar staten har på ett bra kustvatten till år 2021. Dessutom bör satsningen på utbyggnad av kommunalt VA-nät forceras för att efterfrågan från medborgare är stor på kommunal anslutning. En prioriterad kommunal satsning för nå god vattenstatus i skärgården.

Värmdö kommun har anledning att lämna synpunkter på arbetsprogrammet, men inte på behovsbedömning av miljökonsekvensbeskrivning där kommunen delar myndighetens förslag om påtaglig miljöpåverkan och att konsekvensbeskrivning tas fram.

Handlingar i ärendet

Förslag till yttrande bifogas.

Utredningen finns att läsa på: www.vattenmyndigheterna.se

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Maria Larsson Ajne
Kanslichef

Diarienummer: 12KS/0574

Datum: 2013-04-23

Lars Fladvad, utvecklingschef

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns
vattendistrikt

Länsstyrelsen i Västmanlands län
721 86 Västerås

Yttrande om vattenförvaltningen

Värmdö kommun har beretts tillfälle att lämna synpunkter på Arbetsprogram med tidplan och översikt av väsentliga frågor i Norra Östersjöns vattendistrikt samt Behovsbedömning, omfattning och detaljeringsgrad av miljökonsekvensbeskrivningen för Norra Östersjön senast den 1 juni 2013. Värmdö kommun har följande synpunkter:

Arbetsprogram med tidtabell

Värmdö kommun anser att det är viktigt att kommunerna involveras i arbetet med förvaltningsplaner och åtgärdsprogram. Kommunen anser att frågan om förväntat resultat till utgången av förvaltningscykel 2015-2021 bör lyftas. Alla som är insatta i kustvattenfrågor framhåller att god vattenstatus till 2021 inte kommer att kunna förverkligas. För Värmdö kommun är det en viktig fråga eftersom statusen på kommunens kustvatten till dels är resultatet av en så kallad nedströmseffekt.

Kommunen bedriver sen tio år systematisk inventering av enskilda avlopp i en nivå som staten förespråkar. Eftersom det rör sig om cirka 11 000 enskilda avlopp tar insatsen ett antal år. Kommunen har också mycket omfattande VA-utbyggnadsplaner. Utbyggnaden kommer att pågå fram till 2030 innan merparten av fastlandsdelen av kommunen har kommunalt vatten och avlopp. Hela kustzonen är inte tekniskt eller ekonomiskt möjlig att nå.

Väsentliga frågor inför arbetet med förvaltningsplanen

Värmdö kommun anser att staten bör överväga en ändring i lagen om allmänna vattentjänster som gör att omedelbar anslutning till kommunalt nät kan krävas. Vatten- och avloppsfrågan är en av kommunens högst prioriterade frågor. Kommunen satsar mer än två miljarder på VA-utbyggnad. Trots mycket höga anslutningsavgifter är intresset för kommunal anslutning stort. Allt fler medborgare vill ha en robust lösning som säkerställer en bra kustmiljö. Ett dilemma är att vissa inte genomför anslutningen av sin fastighet i samband med att anslutningspunkten är klar. Man väljer att vänta med investeringar på den egna fastigheten. För att förmå alla att snarast ansluta till nätet kan extra tillsynsinsatser med föreläggande med mera krävas. Detta är nya och svårfinansierade arbetsmoment.

Särskilda åtgärder i Norra Östersjöns vattendistrikt

Värmdö kommun har i samband med att FoU-projektet Levande kust genomförts i samverkan med stiftelsen Baltic Sea 2020 konstaterat att de lösningar med kretslopps-baserat lokalt omhändertagande av latrin som förordats av VA-Sverige under de senaste 20 åren inte löser övergödningsproblematiken i kustzoner. Allt latrin måste bort från

kustområdet för att minska risken för övergödning. Nya tekniker måste utvecklas eftersom traditionell latrinhämtning inte sker på grund av arbetsmiljöskäl. Värmdö kommun anser att det är statens uppgift att finna praktiska lösningar som uppfyller lagkrav och samtidigt är rimliga investeringar för en fritidshusägare.

Staten bör även se till att medel finns för att väcka liv i döda bottnar genom fällning med aluminiumklorid. Det har visat sig både effektivt och nödvändigt i de utvecklingsprojekt som just nu genomförs i kommunen. Det kan inte i alla delar vara en fråga för Värmdö kommun och dess fastighetsägare eftersom merparten av näringsämnen i kustvattnet kommer från jordbruk och enskilda avlopp i Mälarenregionen.

Samverkan

Värmdö kommun anser att staten inte löst finansieringsfrågan fullt ut och inte heller skapat verkningsfulla samverkansmöjligheter för att säkerställa god status inom hela kommunens kustvattenområde. Situationen är mycket komplex. Det är inte entydigt vem som orsakar vad inom ett område med 10 000 öar, 10 000-tals fastighetsägare och 100 000-tals besökare samt ett fåtal jord- och skogsbruk.

De konstateranden som görs av vattenmyndigheten är allt för allmänna för att en kommun som Värmdö ska kunna lägga dem till grund för lokala insatser annat än inventeringar av enskilda avlopp och utbyggnad av kommunalt VA. Det ligger inte inom ramen för den kommunala kompetensen att kräva åtgärder av andra om kommunen inte har ett uttalat lagstöd.

Långsiktigt bidrar kommunen till en bättre vattenkvalitet genom den nyorientering av samhällsutvecklingen som sker mot tillväxt i tätort i enlighet med mål i översiktsplan 2012-2030.

Värmdö kommun anser att staten ska nyttja de miljarder som statskassan får in via skatt på båtlivets drivmedel till att investera i ett tanktömningssystem där det verkligen behövs – nämligen i välbesökta skärgårdsområden. Värmdö kommuns skärgård besöks sommartid av tusentals båtturister som inom något år kommer att efterfråga möjligheter till tömning av toa-tankar i skärgårdsområdet. Här saknar kommunen möjligheter att medverka till anordningar eftersom det inte ligger inom ramen för VA-kollektivets uppgifter att investera i anordningar för besöksnäringen. Andra har svårt att finansiera anordningar eftersom staten förbjudit avgiftsuttag vid tömning av en toa-tank.

VÄRMDÖ KOMMUN

Monica Pettersson
Kommunstyrelsens ordförande

Stellan Folkesson
Kommundirektör